

אופציית "אגיס":

כיצד לספק לישראל ולארצות-הברית כאחת הגנה תכליתית נגד טילים בליסטיים בטווח הקרוב

פרנק גפני

מבוא

ל ישראל ולארצות-הברית יש דברים רבים מן המשותף, הראויים להערכה. אך לרוע המזל, אחד הדברים המשותפים להן, ושהוא מאוד בלתי רצוי לשתיהן, הוא פגיעותן של תושביהן להתקפות בנשק להשמדה המונית.

אויביהן של ישראל ושל ארצות-הברית מרחיבים בהתמדה את יכולתם לסכן את קיום האומות שלנו באמצעות נשק כימי, ביולוגי או גרעיני, שישוגר עלידי טילים בליסטיים. ישראל עומדת לפני פריסת מערך ה"חץ", טיל יירוט להגנה משלה נגד טילים בליסטיים, בעזרתה הנרחבת של ארצות-הברית. אך למרבה הצער, ארצות-הברית עצמה אינה מנהלת כיום תכנית כזאת, ונראה שגם לא תהיה לה תכנית כזאת בשנים הקרובות.

אבל, גם ישראל תמשיך להיות נתונה לסיכוני התקפה, עקב המגבלות הטבועות במאפייני התכנון של ה"חץ", היקף פריסתו ומיקומו. לעם האמריקני ולעם בישראל יש אפוא אינטרס משותף להתחיל מיד בפריסת מערך הגנה תכליתי נגד טילים, בהיקף עולמי. המטרה צריכה להיות פריסה של מערך טילים נגד טילים במהירות האפשרית, שיוכל לפעול מתוך שיתוף עם ה"חץ" ולהגן על המדינה היהודית, ויוכל גם להתחיל להגן על אמריקה.

האופציה של ה"אגיס" (Aegis)

ה חדשות הטובות הן שיש בכוחה של ארצות-הברית לספק את הצורך הזה, הנעשה דוחק יותר ויותר, במהירות, בתכליתיות, ולא ביוקר, יחסית. ארצות-הברית השקיעה עד היום קרוב ל-50 מיליארד דולרים

במערכת הגנת הניימי "אגיס" של הצי, ופרסה כבר את התשתית – משטחי נשיאה, משגרים, טילים, חיישנים וכוח-אדם – הדרושה למתן הגנה מוקדמת, כלל-עולמית נגד התקפה של טילים בליסטיים.

מערכי הגנה הפרוסים בים נהנים ממספר יתרונות טבעיים. אפשר לומר שהחשוב ביותר בין היתרונות האלה הוא העובדה, שכלי-השיט שעליהם תוצב המערכת הם משטחי נשיאה ניידים וגמישים ביותר, מעצם טבעם. הם מסוגלים לפעול, ופועלים, בים הפתוח בכל רחבי העולם, מבלי להיזקק לרשותן של מדינות היושבות לחוף הים, או אפילו של המדינות שאנו רוצים להגן עליהן.

זהו שיקול חשוב ביותר, בייחוד כאשר עצם המהלך לשיפור מערך ההגנה של בעלת-ברית כלשהי עלול להתפרש עלידי גורמים מסוימים כהתגררות. בעיצומו של המשבר סביב יכולתה הגרעינית של צפון קוריאנה, שפרץ לפני שנים אחדות, לא נענו מעצבי המדיניות האמריקניים לדרישותיו התכופות של מפקד הכוחות האמריקני בחצי האי הקוריאני לפרוס בשטחו את טילי הניימי היבשתיים המשופרים מדגם "פיטרוט".

אילו היה לצי האמריקני באזור מערך הגנה נגד טילים משלו, לא היה נוצר כל ליקוי ממושך, ומסוכן כל כך פוטנציאלית, בהגנת הכוחות האמריקניים ובעלי-בריתם באזור. אין צורך להפליג בדמיון כדי להבין כיצד יש ביכולתם של מערכי הגנה הפרוסים בים, בין אם במפרץ הפרסי או במזרח הים התיכון, להבטיח את ההגנה הדרושה לישראל נגד טילים בליסטיים, גם בנסיבות שבהן שיקולים טקטיים או מדיניים עלולים למנוע פריסה של ציוד וכוח-אדם אמריקניים להגנת המדינה היהודית בעוד מועד.

תועלת מעין זו אפשר להפיק במהירות עלידי שיפורים קטנים יחסית במערכת ה"אגיס" הקיימת. במיוחד יש להכניס שינוי בדגם האחרון של טיל הניימי-ים-אוויר התקני של הצי: ה-SM-2 בלוק IVa, כדי להביא את יכולת יירוט הטילים שלו למצב אופטימלי. שינוי כזה יכלול, קודם כול,

פרנק גפני כיהן כפקיד בכיר במשרד-ההגנה בתקופת ממשל רייגן. כיום הוא עומד בראש המרכז למחקרי מדיניות ביטחון בושינגטון.

התאמה של כלי החישה והקטל של ה-LEAP – טיל חוץ-אטמוספרי קל-משקל (Lightweight Exo-Atmospheric Projectile), והתקנתו על ה-SM-2 בלוק IVa. זוהי הגישה הבסיסית למה שנודע כתכנית "הרובד העליון" (Upper Tier) או "התכנית הזירתית" (Theater Wide) של הצי.

הודות להאצה המהירה שלו, השטח המכוסה על-ידי ה"בלוק IVa" גדול למדי (בדוחות לא מסווגים צוין שהטיל מגיע למהירויות של $4.5 V_{bo}$) – גדול במידה ניכרת מהשטח שמכסות מערכות ה"פטריוט" PAC-3 וה-THAAD¹, ודומה פחות או יותר לזה של ה"חץ" הישראלי. הטיל יפעל יחד עם טיל היירוט התוך-אטמוספרי של הצי ("הרובד הנמוך", או "השטח הנרחב" – מערכת שנועדה להעניק לצי כיסוי דומה לזה של כושר היירוט של ה-THAAD החוץ-אטמוספרי) להשמדת טילים בליסטיים בעלי טווחים קצרים יותר, המשוייכים בגבהים החורגים מחוץ לאטמוספירה רק לפראקי זמן קצרים, אם בכלל.

כיצד יוכל ה"אגיס" לסייע לארצות-הברית ולישראל

למשל, ישוגר טיל מלוב או ממערבה של מצרים, יוכלו ספינות הצי האמריקני המשייטות במזרח הים התיכון לאכן את הטיל ולירות לעברו טיל אחד או יותר עוד לפני שהוא יגיע לטווח ה"חץ" הישראלי, ואולי אף לפני שהמכ"ם של ה"חץ" יצליח לאכן אותו. בדומה לכך, כלי-שיט אמריקניים שישייטו בים התיכון או במפרץ הפרסי יוכלו לפשט את המשומות של ה"חץ" על-ידי איכון טילים עירקיים או אירניים שישוגרו לעבר המדינה היהודית, תלוי במקום השיגור. על-ידי כך אפשר יהיה להקטין את מספר ראשי-הנפץ שעמם תיאלץ ישראל להתמודד בשלב הסופי של מעופם. אניות הצי האמריקני שישייטו מול חופי סוריה יוכלו לסייע באיכון טילים בליסטיים קצרי-טווח בתוך האטמוספירה, בצורה שתעלה בקנה אחד עם הפעילות ההגנתית של ה"חץ".

חשוב לציין, שאם המערכות של הצי יתוכננו כראוי, יהיו אותן האניות גם קו ההגנה הראשון של ארצות-הברית במקרה של התקפה בטיילים ארוכי-טווח שישוגרו ממדינות מזרח-תיכוניות כאלה אל מטרות באמריקה, למשל.

אלא שיכולתה של מערכת ההגנה הזירתית לנצל את מלוא היתרונות הטמונים בפוטנציאל ההגנתי של הטילים החוץ-אטמוספריים שלה מותנית בהשגת גישה בעוד מועד לנתונים חיצוניים, עקב המגבלות של המכ"ם SPY-1 של ה"אגיס". נתונים כאלה אפשר לקבל מספינות "אגיס" אחרות, ממטוסים, מחיישנים קרקעיים או מכלים המוצבים בחלל. הודות ל-CEC (מערכת שידור נתונים שיתופית – Cooperative Engagement Capability) המוכנסת כעת לשימוש בצי, ניתן להפיץ בזמן אמת מידע התרעתי חיוני ומידע על מעקב לכל מקום שבו הוא נדרש.

צוות מחקר מדעי ממדרגה ראשונה בסוגיית ההגנה נגד טילים, הפועל בחסות "קרן הריטינג" בווינגטון (הידוע גם כ"צוות 8"), הגיע למסקנה כי "הספקת מידע על מטרות למערכת 'אגיס' מחיישנים חיצוניים אלה תשלים את המידע המסופק על-ידי מערכת המכ"ם SPY-1 של ה"אגיס" עצמה, ותאפשר למיירטים לשגר את הטילים שלהם "על

סמך נתונים שנתקבלו ממקום מרוחק"². המשמעות היא, שניתן יהיה לשגר את הטיל המיירט על סמך המידע שיתקבל מחיישנים חיצוניים, ועוד לפני שהמכ"ם SPY-1 איכן את הטיל התוקף. הדבר יאפשר ליירט את הטיל התוקף בשלב מוקדם הרבה יותר על מסלול התעופה שלו ולהרחיב במידה רבה את השטח המוגן, בייחוד נגד טילים בליסטיים זירתיים, במהירויות גבוהות יותר ולטווחים ארוכים יותר.³

עקרונית, אין כל סיבה מדוע אי-אפשר יהיה לפרוס, בבוא העת, דגמים נגד טילים של ה-SM-2 בלוק IVa על משטחי נשיאה אחרים, מלבד ספינות "אגיס". הקשרים ההדדיים ההדוקים שמאפשרת מערכת CEC מאפשרים פריסה רחבה כזאת, שתשפר במידה ניכרת את הכיסוי של מערך הגנה ימי זה על פני העולם, נגד טילים בליסטיים ארוכי-טווח וקצרי-טווח כאחד.

למערכת נרחבת זו יהיה גם היתרון של הקטנת הפגיעות הטבעיות להתקפות מצד מערכת ימית, על-ידי שימוש בטיילים מתקדמים נגד אניות, כגון טיל השיוט Sunburn SS-N-22. אין ספק שההתגוננות נגד איום מסוג זה היא אחת הדרישות המבצעיות לשדרוג מערכת ה"אגיס", בלי קשר למשימת ההגנה נגד טילים בליסטיים. אם כלי-שיט אחרים, ולצורך זה – אולי גם ספינות מלחמה של בעלות-ברית, יחומשו ב-SM-3 וניתן להם גישה בזמן אמת לנתוני האיכון הדרושים, ניתן יהיה להגיע ליכולת גבוהה יותר להתמודד עם איומים מצד טילי שיוט וטילים בליסטיים, הן על הצי האמריקני והן על אומות ידידותיות.

הגישה המשתלמת ביותר

ש חשיבות רבה לעובדה שבעידן של קיצוצי תקציבים, ההשקעות הגדולות שנעשו כבר על-ידי ארצות-הברית במערכת ה"אגיס" מאפשרות לה להפגין יכולת הגנתית מוקדמת ברחבי העולם, להגנת כוחות אמריקניים בחוץ-לארץ וכוחות של בעלות-ברית כגון ישראל, ולהגנת ארצות-הברית גופא, בעלות המהווה רק שבריר מעלות הגישות החלופיות. הצוות של קרן הריטינג העריך שעלות הפריסה הזאת בחמש השנים הקרובות, כדי לצייד 22 סירות "אגיס" ב-650 טילי SM-2 בלוק IVa משופרים, תגיע ל-3 מיליארד דולרים בלבד. אמנם, אי-אפשר לומר שזו עלות שולית בלבד, לפי רוב המדדים, אבל היא נמוכה הרבה יותר מעלות פריסתן של מערכות אחרות, שאי-אפשר כמעט להשוותן מבחינת כיסוי ותכליתיות. ולצורכי השוואה, היא גם נמוכה יותר מהסכומים שיוציא הצי על הצטיידות באחת מאניות המלחמה הטובות שלו.

מטבע הדברים, יכולתה של מערכת ימית מסוג זה להתמודד עם התקפות של טילים בליסטיים רבים תהיה תלויה לא רק באיכות מערכות ההגנה של האניות השונות, אלא גם בשאלה כמה מהן יהיו בטווח הדרוש. אבל היופי החבוי באפשרויות שמציעה מערכת "אגיס" הוא שבמידה סבירה ניתן להתאים את עומק ההגנה שיתפרס בקרבת האיום לסכנות, כפי שהן נתפסות, הודות לעלותה הנמוכה של המערכת ולגמישותה הטבעית.

¹ הודות ל"שולת היות" סין" הטכנולוגית השונה של הטילים התקניים, שפותחה והוכחה דור אחרי דור, אין לבעיות שצצו עד היום בניסויי השיגור של ה-THAAD כל השפעה על הייתכנות או על התכליתיות של מערכת ה"אגיס". אדרבא, הקשיים שהיו עד היום בהבאתו של ה-THAAD ל"בגרות" רק מחזקים את הצורך לסיים את פיתוח מערכת ה"אגיס" – מימושה, ותוספת למימון הפיתוח.

² ההזדמנות שמעניקה מערכת CEC לנצל נתונים שנאספו מחיישנים רבים ושונים כדי למצוא פתרונות לאיכון וליי-רוט, מאפשרת לשפר גם את כושר ההפרדה והאבחנה הדרוש למירוב הביצועים של טילי יי-רוט באמצע המסלול, כמו ה-SM-2 בלוק IVa. אבל יש להניח שאתגר זה ילך ויחמיר בכל מערכי ההגנה החוץ-אטמוספריים, ויחייב מאמץ משלים ומתואם לפיתוח חיישנים שיוצבו בחלל ולפריסתם, וגישות רב-תופעתיות למשימת האבחון.

³ הדוח של צוות המחקר המדעי מטעם "קרן הריטינג" נקרא: De-fending America: Ending America's Vulnerability to Ballistic Missiles, Washington, DC, 1996, וניתן להשיגו באתר האינטרנט של הקרן: www.atireh.org.ge.org.

עם הזמן ניתן יהיה לשפר עוד יותר את היכולת של מערכת הגנה נגד טילים המוצבת בים. אחת הדרכים המובנות מאליהן היא פריסת טיל יירוט גדול ומהיר הרבה יותר מה-SM-2 בלוק IVa. טיל כזה יצויד בחבילת חישה/קטל כבדה ומשוכללת יותר מה-LEAP, ויש להניח שיחייב עיצוב מחדש של חלק ממערכות השיגור האנכי של הצי, בנות שמונת קני השיגור, לסידור של שישה קנים. נוסף על כך, ביצועיה של מערכת ההגנה נגד טילים על בסיס "אגיס", ושל כל מערכת אחרת נגד טילים, ישתפרו במידה ניכרת לאחר שיעמדו לרשותה נתוני מטרות מחיישנים המוצבים בחלל.⁴ כתוצאה מכך, על ארצות־הברית להמשיך בפיתוח חיישנים כאלה, כעניין בעל דחיפות עליונה, ולפרוס אותם בשטח.

הסכמים אלה יגבילו את המהירות ו/או מאפייני ביצוע אחרים של מערכות הגנה זירתיות נגד טילים המוצבות בים, ביבשה או באוויר (כן ייאסרו כל מערכות ההגנה נגד טילים המוצבות בחלל). אמנם הסכמים אלה, השנויים במחלוקת, טעונים עדיין הצגה בפני הסנאט, לחוות־דעתו ולהסכמתו, אבל המגבלות שהם מטילים על המאפיינים, ובסופו של דבר – על פריסת מערכות ההגנה הזירתיות נגד טילים, מתחילות להתגב לתוך מאמצי ההגנה נגד טילים של הצי.

המלצות

להגן על אמריקה ועל ישראל מהים

וכח הסכנה הברורה והמידית של התקפות טילים בליסטיים על העם האמריקני ועל צבאו, ועל ידידים ואינטרסים בחוץ־לארץ, מובן מאליו שזה בלתי־נסבל. יש לאמץ גישה הפוכה, קוטבית: פריסה מהירה בים של מערכות מגן נגד טילים, במהירות האפשרית. ראשית דבר, יש לאפשר למערכות אלה לנצל את מלוא היתרונות הטמונים בטכנולוגיה הקיימת (דהיינו: הטיל SM-2 בלוק IVa וה-LEAP, בקו הראשון), בחיישנים הזמינים ובאפשרויות התקשורת החדשות ביותר (כלומר, מערכת CEC, המרשתת את כל החיישנים – של הצי ולא של הצי), מתוך כוונה להביא את כל האמצעים הללו לכושר מבצעי בהקדם האפשרי.

לאחר שזה יתבצע, יש להנהיג בהקדם האפשרי תכניות להרחבת האזור המוגן על־ידי מערכות נגד טילים המוצבות בים. יש לפרוס בהקדם האפשרי חיישנים בחלל, כדי לשפר עוד יותר את ביצועי מערכות ההגנה נגד טילים של הצי, ושל כל תכניות ההגנה נגד טילים האמריקניות האחרות (ומתור לקוות שגם של בעלות־בריתה).

ולבסוף, מאחר שמסתבר שהאיום ילך ויגבר, יש לפרוס בזריזות מערכי הגנה עולמיים נגד טילים, על מנת להשלים את המערכות של הצי בעזרת מערכות נשק תכליתיות שיוצבו בחלל.

יש לשחרר את מערכות המגן האמריקניות והישראליות מכבלי אמנת ABM

אוי לחזור ולהדגיש שהסיבה היחידה שבגללה אין ארצות־הברית יכולה להתחיל לספק מיד לתושביה ולבעלות־ברית כגון ישראל הגנה ראווה, שבהישג־יד, נגד תקיפת טילים מן הים, היא האיסור על מערכות כאלה שנכלל באמנת ABM. אבל הטעונונים המשכנעים בזכות פריסת מערכת הגנה עולמית נגד טילים, שתתבסס על ה"אגיס", מבליטים בבהירות רבה את חוסר התאמתה של האמנה לאינטרסים העליונים של האומה, ואלה הם בדיוק הנימוקים המתירים נסיגה מהאמנה, על־פי הוראות סעיף 15 שבה.

המכשול היחיד בפני פריסת מערכת "אגיס"

רוע המזל, ממשל קלינטון מגביל בצורה מלאכותית את תרומתה של מערכת ה"אגיס" למשימות נגד טילים ברחבי העולם. הממשל מונע מהצי לפתח את מערכת ה"אגיס" למצב אופטימלי, על מנת שזו תוכל להשמיד טילים בליסטיים, מתוך התחשבות באמנה נגד טילים בליסטיים (ABM) משנת 1972, האוסרת – בין היתר – ניסויים או פריסה של מערכות הגנה ימיות נגד טילים בליסטיים ארוכי־טווח.

וחמור עוד יותר, מבחינתם של הכוחות האמריקניים הפרוסים בחוץ־לארץ ושל בעלות־בריתה של ארצות־הברית, כגון ישראל, שהממשל גם מאיט, ואף משתק, את הכנסתם של שינויים, שיאפשרו למערכות הגנת הני"מ של הצי להעניק הגנה זירתית נגד טילים גם מן הסוגים שמנסחי האמנה הנזכרת כלל לא התכוונו להגביל. העיכובים והקיצוצים נעשים בגלל דחיות חוזרות ונשנות במועדי הפיתוח של התכנית, המהווים ציוני דרך. הדבר נעשה בעיקר על־ידי הטלת הגבלות מיותרות וחמורות על הגישה לנתונים חיצוניים, שהספינות החמושות המערכות "אגיס" יכולות להשתמש בהם לאיכון טילים בליסטיים וליירוטם בשעת מעופם.

ממשל קלינטון מתייחס בחוסר אהדה גדולה עוד יותר להצעות לשיפור היכולת של המערכת הזירתית הרחבה של הצי, העומדת בתנאי אמנת ABM, על־ידי שיפור מערכות הטיילים שלה, או על־ידי מתן גישה בלתי־מוגבלת לנתונים חיצוניים. מאחר שאמצעים מסוג זה ירחיבו מאוד את השטחים שיהיו מוגנים על־ידי ה"אגיס", ויהיה בכוחם לשפר מאוד את ההגנה שיעניק הצי לעם האמריקני, אין ספק שהם יעמדו בסתירה לאיסור על הגנת שטחים יבשתיים (או אסטרטגיים) מן הים מפני טילים.

ממשל קלינטון אינו מוכן לרסן את המאמצים לנצל את מלוא הפוטנציאל של מערכת ה"אגיס" להגנה נגד טילים בצורה חד־צדדית, ולכן נשא ונתן על חתימת אמנות חדשות, למעשה, עם רוסיה, קזחסטן, בלרוס ואוקראינה, שיש בהן כדי להגביל את ההגנה הזירתית נגד טילים.

⁴ בסופו של דבר, אין כמ" עט ספק שארצות־הברית תשלים את מערכות ההגנה הימיות שלה נגד טילים באמצעות מערכות עולמיות מקיפות, שיכללו מערכת שיוצבו בחלל, שנועדו לא רק לאכן מסלולי תעופה של טילים ולעקוב אחריהם, אלא גם לייטרם (וכאשר אפשר – בשלב ההאצה שלם, הפגיע ביותר). אבל גם כאשר תושג יכולת כזאת, היכולת של הצי תשמש נדבך בסיסי שיהיה מכפיל כוח רבי־עוצמה, ויבטיח לאמריקה וללידתותיה הגנה מרבית נגד התקפות טילים בליסטיים.

ביצועים מרביים ואגבור (סינרגיה) בפיתוח המערכות נגד טילים שלהן.

ולאלה הטוענים שאם תחזל אמריקה לקיים את אמנת ABM תהיה לכך השפעה מצננת על יחסיה עם רוסיה, צריך לומר שהיחסים האלה ייפגעו בצורה חמורה הרבה יותר, ואולי ללא תקנה, אם טיל שיוצר ברוסיה או נמכר על-ידיה, או הופעל בסיוע רוסי, ישמש לשיגור נשק להשמדה המונית לעבר חופי אמריקה. הדבר יהיה נכון במיוחד אם הסיבה לכך שהטיל הזה הצליח לגרום את ההרס שלו נועד היתה אמנה שאבד עליה כלח עם ברית-המועצות לשעבר.

אגב, אם ארצות-הברית תבהיר את נכוניתה לנצל את תקופת ששת החודשים של "הודע והמתן", הנדרשת לפי סעיף 15 לאמנה, כדי לחפש (פשוטו כמשמעו) פשרה חדשה עם רוסיה, פשרה שתהיה מבוססת על הישרדות הדדית מובטחת יותר מאשר על הישרדותה המובטחת של ארצות-הברית, תוכל אמריקה להבהיר שפריסת מערכי ההגנה שלה נגד טילים אינה מהווה איום על מוסקבה. ניסיון העבר מלמד שברגע שהרוסים משתכנעים שאמריקה מוכנה לפעול חד-צדדית, הם יימנעו מלהטיל וטו על ענייני ההגנה עצמית אמריקניים.

סיכום

הדרך שבה יש ללכת כדי לספק הגנה תכליתית וקשיחה נגד הטילים המאיימים יותר ויותר לא רק על ידידיה של אמריקה ועל האינטרסים שלה ברחבי העולם, אלא גם על ארצות-הברית עצמה, ברורה עכשיו היטב. כל מה שחסר הוא הרצון הפוליטי לצאת לדרך זו. האינטרס הביטחוני החיוני של ארצות-הברית ושל ישראל כאחת מחייב שהרצון הזה יימצא מיד ויתורגם לפעולה תכליתית ■

בסביבה האסטרטגית חל שינוי יסודי, מסביבה שבה ניצבה ארצות-הברית בעיקר בפני מקור אחד של איומי טילים (ברית-המועצות לשעבר) לסביבה שבה אמריקה עצמה, גם בלי להזכיר את כוחותיה הקדמיים ואת ידידותיה ובעלות-בריתה, נתונה לסכנה מצד שלל כלי-נשק להשמדה המונית שישוגרו על-ידי טילים בליסטיים, ההולכים ונעשים מסוכנים יותר ויותר. אין צל של ספק ששינוי זה הוא השינוי בנסיבות שעליו חשבו מנסחי סעיף 15 לאמנה.

נראה שאפשר להעלות היום נימוקים משכנעים לטענה שאמנת ABM בטלה ועברה מהעולם, מבחינה משפטית, עם היעלמותו של הצד השני לאמנה, קרי: ברית-המועצות. ארצות-הברית החליטה אמנם בעבר להמשיך ולקיים את האמנה גם לאחר התפוררותה של ברית-המועצות, כעניין של מדיניות, אך אין ספק שהיא אינה חייבת להמשיך בכך גם כיום.

כך או כך, אין ספק שהאינטרס העליון, הן של ארצות-הברית והן של בעלות-ברית כגון ישראל, הוא להסתלק מיד מן המגבלות על פריסת מערכות מגן תכליתיות נגד טילים, מגבלות שהיו פועל-יוצא של המלחמה הקרה ושאינן תואמות כלל את המציאות הביטחונית בעידן שהחל אחריה. ארצות-הברית יכולה לעשות זאת על-ידי הודעה שהיא חדלה לנקוט מדיניות שמשמעה דבקות חד-צדדית באמנת ABM⁵ או על-ידי הפעלת זכותה לסגת מן האמנה, בהתאם לסעיף 15.

תועלת נוספת, העשויה לצמוח לישראל מסילוק ההשפעה המכבידה של אמנת ABM על פיתוח מערכות המגן האמריקניות, תהיה הסרת המכשולים, אחת ולתמיד, בפני שיתוף-פעולה טכנולוגי ישראלי-אמריקני יסודי, שהוקמו על-ידי ההוראות בדבר אי-עקיפת האמנה. בהעדר איסורים מיושנים ולא-רצויים מסוג זה, ניתן יהיה לממש את שאיפותיהן של שתי המדינות בהשגת

⁵ ויליאם טי' לי, מנתח מודיעין מקצועי אמריקני, הרבה לכתוב על ההפרות השיטתיות של אמנת ABM על-ידי הקרמלין, בהסתמך על מסמכים סובייטיים ורוסיים שנחשפו אחרי קריסתה של ברית-המועצות. ראה, למשל, את מחקרו: *The ABM Treaty Charade: A Study in Elite Illusion and Delusion* (the Council for Social and Economic Studies, Washington, DC, 1997).